

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název práce: **Užívání časů minulých na území Venezuely (srovnávací studie)**
Autorka práce: **Eva Chmelíková**
Vedoucí práce: **PhDr. Jana Pešková, Ph.D.**

Problematika minulých časů ve španělštině je značně obsírná a komplikovaná, nejen z hlediska popisu celého diasystému, nýbrž i s ohledem na diatopickou variantnost. Právě na tu se diplomandka zaměřuje, přičemž volí pro svou práci varietu venezuelskou. Vzhledem k obtížnosti popisu modotemporálního diasystému španělštiny se musí autorka uchýlit k redukci a zvolit jen takovou stručnou charakteristiku vybraných praeterit, která jí poskytne odrazový můstek pro další práci. Předem konstatuji, že autorka si zaslouží uznání, neboť zvolené téma, takto komplikované, zpracovala zajímavě v rámci možností, které dovoluje rozsah a úroveň kvalifikační práce bakalářského studia.

Autorka postupuje tak, že alespoň v hrubých rysech představuje jednotlivá praeterita. Logice výkladu se poněkud vymyká kapitola o tvorbě *indefinida*. Není jasné, jakou relevanci pro pozorování výskytů minulých časů má informace o jeho morfologii či úvaha o chybování ve tvarech. Zde přešla autorka z výkladu lingvistického do výkladu lingvodidaktického, což činí ještě několikrát (např. "*Správné užívání jednotlivých minulých časů je velice důležité*", str. 21).

Jak jsem již uvedla, zvolené téma je velmi komplikované a autorka má mé uznání, že se jej rozhodla zpracovat. Nicméně jsem toho názoru, že tato komplikovanost ruku v ruce s množstvím informací, přístupů a interpretací zapříčinila jakousi bezradnost ohledně toho, jak popis časů uchopit. Autorka se sice opírá o relevantní autory (a vcelku se jí daří vyzdvihnout jejich stěžejní myšlenky či je porovnat), výklad jí však komplikují zcela odlišná teoretická východiska jednotlivých autorů. Například kapitola o imperfektu představuje jakousi koláž různých názorů, popisů – často jen tak nadhozených, nedovysvětlených či podaných poněkud zmateně: například o větě *En aquella época iba siempre en metro, porque no tenía coche* se dovídáme, že „rozumíme spojení jet metrem ve spojení s příslovečným určením času vždy nebo v té době“ (str. 14); následuje pasáž: „*Oproti tomu ve větě: Iba en metro cuando me encontré con él, se jízda metrem nepovažuje za zvyklost nebo za opakovanou akci, a to kvůli absenci příslovcím času, které by danou situaci rozvíjely*“ (str. 15) – zde jde přece o kombinace dvou časových jevů.

Rovněž lze polemizovat s autorčíným výkladem o možnosti vyjádřit předčasnost před jiným dějem minulým prostřednictvím jiných druhů než slovesy: spíše než konkrétní výrazy je pro interpretaci důležitá ko-okurence jiných informací, ko-textových i kon-textových, na základě jejichž hodnoty se teprve hodnota daného úseku určuje.

Snad by teoretickému zpracování bývalo prospělo, kdyby se autorka obrátila na teoretičtější práce a výklady používání minulých časů. Autorka pracuje samozřejmě s *Moderní gramatickou*, Zavadilem & Čermákem (2010), Černým (2010), Matte Bonem (1995), Quesadou Pachecou (2001) – což je naprosto v pořádku; na druhou stranu nevím, jestli je nutné

uchylovat se k didaktickým materiálům – např. web *Lingolia.com*, *Timandangela.org.uk* či k článku "Análisis y clasificación de errores en la producción de textos escritos de candidatos griegos en los exámenes DELE" (Leontaridi a kol. – mimochodem, v bibliografii je špatně uvedené toto jméno).

Kvalitativně lepší je praktická část této práce, v níž se autorka pouští do analýzy minulých časů ve spojení s určitými adverbii (*hoy, todavía, nunca, ayer, anoche*), kterou opírá o korpusy CREA a CORPES XXI, přičemž pracuje s texty beletristickými a literárními. Dobře vymezuje svůj vzorek, výsledky umí pozorovat a zhodnotit, případně porovnat je se sekundární literaturou či vyslovit se o jejich vypovídající hodnotě. Vše ilustruje na velice návodných a vizuálně zajímavých grafech. Oceňuji snahu interpretovat výsledky obdržené z korpusů (výborná kap. 5.1.6). Škoda ale, že autorka blíže nespecifikuje, co přesně chce autorka sledovat. Také bych doporučila specifikovat, co autorka míní "*jinými slovesnými časy*", které identifikuje v kombinaci s výše uvedenými adverbii. U adverbia *hoy* si lze představit, že se jedná o čas přítomný či budoucí, které se však vylučují u adverbia *ayer*: o které "*jiné časy*" jde? V tomto vidím ne zcela přesné vstupní vymezení: šlo autorce pouze a čistě o morfologické tvary, nebo také zohledňovala posuny v rámci souslednosti časové či subjuntivy?

Analýzu výsledků z korpusů CREA a CORPES XXI doplňuje další analýza pomocí korpusu ARANEA, kde autorka zajímavě pokračuje s pokročilými tagy a zjišťuje konkrétní tvary (1. a 3. osoby *indefinida y pretétita perfecta*). Očekávala jsem křížovou analýzu, která by sledovala opačný směr, než měla ta přechozí, tedy směr ČAS > adverbium. Autorka však dospívá pouze ke komentářům o textech s nejvyšší frekvencí výskytu. Co tedy bylo původním záměrem?

Kvalitativní rozdíl zmiňovaný mezi teoretickou a praktickou částí je vidět i na formální a jazykové stránce: lepšímu zpracování praktické části předchází horší úprava v části teoretické. Čtenáře ruší – vedle vadné interpunkce – neodražené odstavce nebo naopak odtržené myšlenky spolu související či navazující (nebo je sled informací přehozený); příjemce textu má tak pocit, že čte jakousi koláž (příklady za všechny -str. 8-9, kap. 1.1.2). Zdá se, že některé pasáže neprošly finální úpravou. Citátová slova jsou označována nahodile, v textu se střídají typy referencí (krátké v textu + dlouhé pod čarou). Bibliografickým referencím by také slušela ještě jedna pečlivější kontrola: internetové odkazy na str. 25 jsou ve špatném formátu (odkazuje se na autora/rok/dílo, nikoliv na název webu), podobně i v závěrečné bibliografii je v chybném formátu na články Silvie Hurtadové Gonzálezové či Alexandry Álvarezové. Poznámka k obsahu: opravdu se má kapitola č. 5.1 jmenovat tak, jak se jmenuje?

Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že Eva Chmelíková v určité míře naplnila zadání, i přes všechny výše uvedené výhrady, s vědomím komplikovanosti zvoleného tématu. Rovněž se domnívám, že její práce splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací, pročež tuto práci **doporučuji k obhajobě** a předběžně ji hodnotím známkou **dobře** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 30. května 2019.

.....
doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.